

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ovčie na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035



Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ovčie na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035
Územné vymedzenie:	Obec Ovčie
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHSR:	DD. MM. RRRR
Dátum platnosti	od XX.XX.2026 do 31.12.2035
Verzia ¹	1.0
Publikovaný verejne:	DD. MM. RRRR

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje

Obsah

Úvod	4
Cieľ dokumentu PHSR obce Ovčie.....	5
Časť A - Analytická časť	8
Hydrologické pomery	10
Klimatické podmienky	10
Pôdne pomery	10
Flóra, fauna a vegetácia.....	12
Chránené územia	13
Odpadové hospodárstvo	15
História obce.....	15
Archeologické lokality a náleziská.....	16
Technická infraštruktúra a doprava	18
Vzdelávanie a školstvo	20
Zdravotníctvo a sociálna oblasť	21
Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia.....	22
Ľudské zdroje	22
Analýza príčin a dôsledkov	25
Hospodárenie obce	27
Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia.....	31
STEEP analýza	33
Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia	34
SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)	34
Časť B - Strategická časť	38
Vízia, ciele a priority	38
Časť C - Programová časť	41
Opatrenia a aktivity	41
Opis rozvojovej stratégie.....	42
Časť D - Realizačná a finančná časť	44
Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR:	46
Systém monitorovania a hodnotenia:	46
Záver	48

Prílohy PHSR	49
Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR	50
Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov	51

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ovčie na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035 (ďalej len „PHSR“) je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na lokálnej a čiastočne i regionálnej úrovni. Zohráva kľúčovú úlohu pri plánovaní rozvoja obce a pri využívaní štrukturálnych fondov EÚ pre svoj sociálno – hospodársky rozvoj. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Je strednodobým programovým dokumentom realizačnej fázy na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce s dôrazom na ekonomickú a sociálnu oblasť.

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. PHSR obce Ovčie podporuje regionálny rozvoj na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu a ekonomickú sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie a stimuláciu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe monitorovania bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

PHSR rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“ – v intraviláne obce - § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA. Tento dokument je otvorený, je možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce.

Na vypracovaní tohto dokumentu participovali zainteresované subjekty obce, pričom dôležitú úlohu zohral aj záujem občanov. Tí boli zapojení hlavne do prezentovania svojich návrhov a konkrétnych myšlienok pre ďalší rozvoj a smerovanie obce.

Obsah (osnova) dokumentu PHSR:

- Úvod
- Časť A - Analytická časť
- Časť B - Strategická časť
- Časť C - Programová časť
- Časť D - Realizačná a finančná časť
- Záver
- Prílohy

Cieľ dokumentu PHSR obce Ovčie

Cieľom dokumentu PHSR je vytvoriť trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu obce, ktorá je zameraná na realizáciu sociálneho rozvoja a hospodárskeho rozvoja obce s prihliadnutím na dodržanie globálnych cieľov regionálneho vývoja.

Vypracovaním tohto dokumentu splní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky EÚ - princíp programovania, ktorý hovorí, že podpora zo zdrojov EÚ sa viaže na vypracovanie programových dokumentov. Programovým dokumentom na úrovni obce je Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Možnosť získať verejné zdroje z rozpočtu EÚ a národného rozpočtu SR je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce umožní obci zorientovať sa v hlavných oblastiach rozvoja obce, pričom jej budú ponúknuté konkrétne aktivity na ich realizáciu a ďalšie postupy na ich napĺňanie.

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHSR

Vypracovanie PHSR obce Ovčie je dôležité pre:	• Zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnej výzvy operačných programov.
	• Dosiahnutie využitia strategického plánovania v území obce.
	• Lepšiu implementáciu rozvojových aktivít.

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	– Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ovčie na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035
Forma a riadenie procesu spracovania	– pracovníkmi samosprávy, – s pomocou externých odborníkov - metodická podpora, konzultácie, – za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať starosta obce

Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I /26	II /26	III /26	IV /26	V /26	VI /26	VII /26	VIII /26	IX /26	X /26	XI /26	XII /26
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná a finančná časť												
Záver												

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Rozpočet obce na roky 2026-2028

Účtovná závierka obce Ovčie r. 2024

Individuálna výročná správa obce Ovčie za rok 2024

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ovčie na roky 2020 - 2025

Web stránka obce Ovčie <https://www.ovcie.sk/>

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021-2030

Integrovaná územná stratégia Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027

Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja

Kostrová sieť cyklistických trás v Prešovskom samosprávnom kraji

Stratégia PSK pre mládež na roky 2023 – 2028 s výhľadom do roku 2033

Plán udržateľnej mobility Prešovského samosprávneho kraja

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027

Program Slovensko 2021 – 2027

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030

Nízko uhlíková stratégia pre rozvoj SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030

Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku

Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2030

Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021-2030

Bytová politika SR do roku 2030

Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030

Pri spracovaní analytickej časti PHSR bola použitá metodika zberu informácií získaných z portálu ŠÚ SR (DATAcube, SODB 2021), z web stránok wikipédia, e-obce, z portálu štátnej ochrany prírody, z web stránky MIRRI a MV SR, z web stránky Prešovského samosprávneho kraja (<https://psk.sk/>), dostupných informácií z web stránky obce Ovčie (<https://www.ovcie.sk/>) a od starostu obce Ovčie.

Časť A - Analytická časť

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec Ovčie je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Obec Ovčie leží na južnom okraji Šarišskej vrchoviny na styku s masívom Čiernej hory. Nadmorská výška v strede obce je 480 m n. m. a v chotári 440 – 685 m n. m.

Členitý vrchovinný povrch odlesneného chotára tvorí centrálny karpatský flyš. Svahy sú silne rozrušené eróznymi ryhami a časť južne od obce zamokrená. Prevládajú tu hnedé lesné pôdy, južne od obce kyslé.

Susedné obce: Hrabkov, Vít'az, Kluknava

Susedné mestá: Prešov, Krompachy, Sabinov

Adresa: Obec Ovčie, Ovčie 32, 082 38 Vít'az

Kontaktné informácie:

Telefón: 051 791 12 07

Mobil: 0911 539 799

IČO: 00327581

DIČ: 2020543272

E-mail: ovcie@ovcie.sk

Web: www.ovcie.sk

Obrázok 1 Objekty v obci Ovčie



Zdroj: OcÚ Ovčie

Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Ovčie

Kód obce:	524999
Názov okresu:	Prešov
Názov kraja:	Prešovský
Štatút:	obec
PSČ:	082 38
Telefónne smerové číslo:	051
Prvá písomná zmienka o obci:	1320
Nadmorská výška obce v m. n. m.:	479
Celková výmera územia obce (ha):	316
Hustota obyvateľstva na km2:	214,87

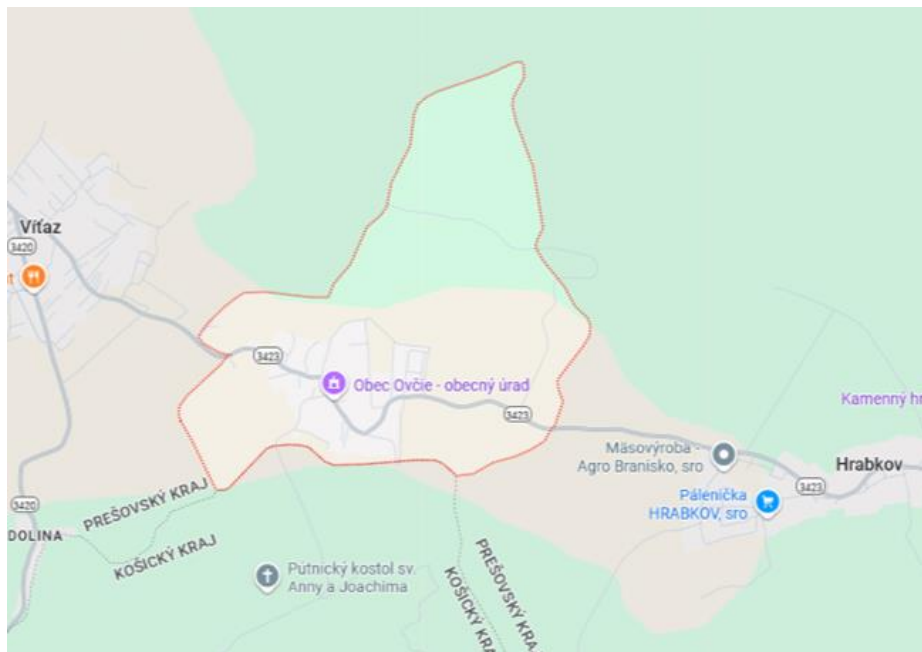
Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Ov%C4%8Die>

Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Ovčie

Zemepisná šírka:	48° 57' 47" severnej šírky
Zemepisná dĺžka:	20° 58' 37" východnej dĺžky

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Ov%C4%8Die>

Obrázok 2 Poloha obce Ovčie



Tabuľka 6 Spádovosť obce Ovčie

Sídlo matričného úradu	Obec Široké
Sídlo pracoviska daňového úradu	Prešov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Chminianská Nová Ves
Sídlo Okresného súdu	Prešov
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Prešov
Sídlo pracoviska okresného úradu	Prešov
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Prešov

Zdroj: vlastné spracovanie

Hydrologické pomery

Obec Ovčie patrí do povodia Hornádu. Katastrálnym územím obce Ovčie preteká Krivý potok, ktorý pramení v Charchovej, následne preteká po južnej hranici obce a v doline sa zlieva do Dolinského potoka a ten následne do Hornádu.

Zdroj: PHSR obce Ovčie na roky 2020 - 2025

Klimatické podmienky

Z klimatického hľadiska obec Ovčie patrí do mierne teplej oblasti. Priemerná ročná teplota sa pohybuje na úrovni 6-7 °C a priemerné zrážky sú na úrovni 700-800 mm. Pre jar sú charakteristické náhle zmeny počasia. Najstálejším ročným obdobím je jeseň. Následkom vysokého tlaku vzduchu nastáva koncom septembra alebo začiatkom októbra tzv. babie leto. V októbri a novembri v súvislosti s teplotnou inverziou prichádzajú prvé mrazy. Zima je nestála a výrazne ju ovplyvňuje prúdenie teplého a studeného vzduchu.

Zdroj: PHSR obce Ovčie na roky 2020 - 2025

Pôdne pomery

Pôdotvorné procesy sú podmienené rôznymi endogénnymi a exogénnymi faktormi ako je materská hornina, klíma, biologické činitele, geografia terénu. Odrazom vplyvu týchto faktorov sú základné vlastnosti pôdy, a to chemické, fyzikálne a biologické.

Tabuľka 7 Pôdny fond v obci Ovčie v r. 2024

Pôdny fond	Výmera v m2
Celková výmera územia obce	3 161 881
Poľnohospodárska pôda - spolu	2 706 308
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	1 499 769
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	98 811
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	84 213
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 023 515
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	455 573
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	9 296
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	8 050
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	243 585
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	194 642

Zdroj: ŠÚ SR

Celková výmera územia obce je 316,19 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 270,63 ha (85,59 %) a nepoľnohospodárskej pôdy 45,56 ha (14,41 %).

Celkovo najvyššie zastúpenie má orná pôda, ktorý tvorí až 47,43 % celkovej výmery pôdneho fondu obce Ovčie. Čo sa týka nepoľnohospodárskej pôdy má s výmerou 24,36 ha najväčšie zastúpenie zastavaná plocha a nádvorie. V obci nie sú žiadne chmeľnice ani vinice.

Tabuľka 8 Štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd v okrese Prešov

Pôdny typ	Zastúpenie v %
FM - fluvizem	8,34
ČA - čiernica	2,83
ČM - černoze	0,31
RM - regozem	4,16
HM - hnedoze	3,36
LM - livizem	1,40
KM - kambizem	55,90
PZ - podzol	-
PG - pseudoglej	16,41
RA - rendzina	5,87
OM - organozem	-
SK - slanisko, SC - slanec	-
LI - litozem, RN - ranker	0,07
GL - glej	0,32
KT - kultizem	-
INÉ - litozeme, rankre, rendziny resp. kambizeme a ichkomplexy na zrázoch	1,02

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Flóra, fauna a vegetácia

Vodné plochy obľubuje ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), užovka obojková (*Natrix natrix*) a kačica divá (*Anas platyrhynchos*). Z vtákov sa tu vyskytuje vrabec poľný (*Passer montanus*), sojka obyčajná (*Garrulus glandarius*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), sľuka hôrna (*Scolopax rusticola*); z dravcov sú to jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*) a sova lesná (*Strix aluco*). Z cicavcov je to kuna lesná (*Martes martes*), tchor tmavý (*Mustela putorius*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), jelen lesný (*Cervus elaphus*), či srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Dolina Ovčieho ležiaca medzi vrchmi Porubane a Roháčka zahŕňa niekoľko lesných typov:

- lužné lesy podhorské a horské, ktoré sú popri toku Krivého potoka. Zo stromov sa tu nachádza jelša lepkavá (*Alnus Glutinosa*), vrbka krehká (*Salix fragilis*), vrbka rakytová (*Salix Caprea*), či brest horský (*Ulmus Glabra*).
- dubovo - hrabové lesy karpatské: takmer celý chotár tvoria napr. buk lesný (*Fagus sylvatica*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*) a pod.

- bukové kyslomilné lesy podhorské: nachádzajú sa južne od obce, okrem buku a hrabu sa tu vyskytuje aj breza bradavičnatá (*Betula pendula*), dub zimný (*Quercus petraea*), smrek obyčajný (*Picea abies*), jedľa biela (*Abies alba*), či borievka obyčajná (*Juniperus communis*).
- borovicové xerofilné lesy: nachádzajú sa severne od obce, dominantné postavenie má borovica lesná (*Pinus sylvestris*).

Zdroj: PHSR obce Ovčie na roky 2020 - 2025

Chránené územia

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhovú ochranu). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Chránené územia môžu byť súčasťou národnej siete chránených území alebo môžu byť súčasťou európskej siete chránených území – NATURA 2000 (územia európskeho významu – SKUEV a chránené vtáčie územia – CHVÚ).

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. (Zdroj: www.sospr.sk)

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ: smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch – Birds Directive); smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch – Habitats Directive). Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území: 1. osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáčie územia;

V k. ú. Ovčie sa nenachádza žiadne chránené vtáčie územie.

Tabuľka 9 Prehľad CHVÚ v okrese Prešov

Názov chráneného územia	Kód lokality	Výmera CHÚ
Čergov	SKCHVU052	35 850 ha
Slanské vrchy	SKCHVU025	60 382 ha
Volovské vrchy	SKCHVU036	121 854 ha

2. osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území. Z hľadiska územnej ochrany prírody **do katastrálneho územia Ovčie nezasahuje žiadne chránené územie národného alebo európskeho významu.**

Tabuľka 10 Prehľad CHÚ v okrese Prešov

Kód lokality	Názov lokality
SKUEV0207	Kamenná Baba
SKUEV0320	Šindliar
SKUEV0321	Salvátorské lúky
SKUEV0322	Fintické svahy
SKUEV0323	Demjatské kopce
SKUEV0324	Radvanovské skalky
SKUEV0330	Dunitová skalka
SKUEV0332	Čergov
SKUEV0390	Pusté pole
SKUEV0401	Dubnícke bane
SKUEV0932	Šimonka
SKUEV0934	Gýmešský jarok
SKUEV0940	Hornádske lúky
SKUEV4005	Solivarsko- švábske dúbravy
SKUEV4007	Dolný tok Torysy
SKUEV4097	Lúky nad Hradiskom
SKUEV4101	Lúky pod Dubníkom

Zdroj: <https://natura2000.sopsr.sk/lokality/uev/vyhľadavanie-uev/?do#do>

Odpadové hospodárstvo

Obec je zodpovedá za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Vývoz TKO je zabezpečovaný pravidelne a separovaný zber podľa harmonogramu vývozov v obci.

Zber a vývoz komunálneho odpadu zabezpečuje KOSIT, a.s.

Vývoz TKO je zabezpečovaný pravidelne 1x za 2 týždne a separovaný zber podľa harmonogramu vývozov v obci.

Základnou podmienkou pre zhodnocovanie odpadov je ich separovaný zber v požadovanom kvalitatívnom a kvantitatívnom rozsahu. Systém separovaného zberu si zvolí obec podľa špecifických potrieb a podmienok územia. V komunálnej sfére je prioritné plánovanie zamerané na zlepšenie technického vybavenia miest a obcí pre separovaný zber odpadov, na efektívnosť zberového systému v obciach a mestách so zabezpečením väčšieho množstva separovaných zložiek komunálneho odpadu a na doriešenie zberu nebezpečných zložiek z komunálneho odpadu. Zníženie zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov na skládkach odpadov vyvoláva potrebu alternatívnych metód zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov po ich separovanom zbere.

História obce

Obec Ovčie sa spomína v jednej z listín už v roku 1318. V roku 1320 si štyria synovia zemana Beňadika rozdelili zdedené majetky, pričom Ovčie pripadlo Dominikovi. V spojitosti s deľbou vznikla ďalšia správa o tejto dedine. Z obsahu oboch vyplýva, že Ovčie jestvovalo už pred rokom 1318. V listine z roku 1320 sa vyskytuje pod latinským názvom Wytex Noua v zmysle Nový Vít'az, z čoho je zrejmé, že Ovčie bolo mladou dedinou, mladšou ako Vít'az a vzniklo na majetku Vít'aza. V písomnostiach z 15. - 16. storočia vyskytuje sa pravidelne pod maďarským názvom Kysvitez v zmysle Malý Vít'az.

Už v 16. storočí sa do písomností náhodne dostal slovenský názov Ovčie, ktorý je obsahovo úplne iný ako latinský, resp. maďarský názov a pôvodne ako chotárny názov sa vzťahoval k

miestu, na ktorom vzniklo sídlisko. Oné miesto pomenovali obyvatelia Vít'aza a zemanovia vytvorili maďarský názov. Chotárny, resp. miestny názov Ovčie svedčí, že obyvatelia Vít'aza tam pásli ovce pred 14. storočím. V stredoveku obec patrila Szinyeyovcom, neskôr Hedryovcom, Bertóthyovcom a v 19. stor. Tahyovcom. Ovčie v 14. - 16. storočí postupne patrilo zemanom zo Širokého, Bertotoviec a Fričoviec.

Archeologické lokality a náleziská

Historické jadro obce - územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka k roku 1320). Pri realizácii činností vyplývajúcich z tohto strategického dokumentu postupovať v súlade s ustanoveniami pamiatkového zákona.

Zdroj: Stanovisko Krajského pamiatkového úradu Prešov č. KPUPO-2020/23894-2/103589/HI zo dňa 17.12.2020.

Pamiatky, pamätihodnosti a cirkevné stavby

V obci je rímskokatolícky kostol zasvätený sv. Barbore, postavený v roku 1828 v klasickom štýle a prestavaný do dnešnej podoby v roku 1992.

Zdroj: Výročná správa Ovčie za rok 2024

Obrázok 3 Rímskokatolícky kostol sv. Barbory v obci Ovčie



Zdroj: <https://www.tourist-channel.sk/obce/index.php3?lang=SK&pc=408>

Symboly obce

Symbolmi obce Ovčie sú erb, vlajka a pečať obce.

Blazón erbu: V modrom štíte na zelenej oblej pažiti strieborný lev v rovnakej zbroji držiaci zlatého skloneného a obráteného draka a zahryznutý do jeho chvosta.

Komentár: Podľa odtlačku typárika obce z roku 1786.

Číslo uznesenia: OZ - 2/2000

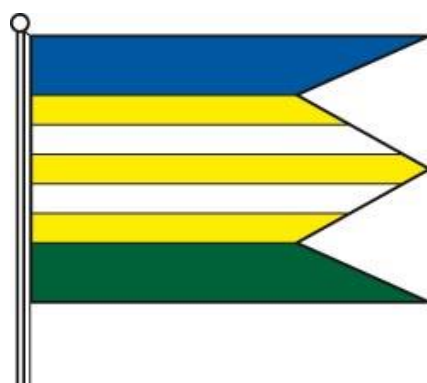
Signatúra HR SR: O-49/2000

Autori: Leon Sokolovský, Peter Kónya, Sergej Pančák

Obrázok 4 Erb obce Ovčie



Obrázok 5 Vlajka obce Ovčie



Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/detail?id_nositel=2494

Obecná vlajka má podobu siedmich pozdĺžnych pruhov modrého, žltého, bieleho, žltého, bieleho, žltého a zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Zdroj: <https://www.buyflags.eu/sk/ovcie>

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopolisom: OBEC OVČIE.

Významné spolky v obci

TJ Družstevník Ovčie

SZZP Ovčie

Dobrovoľný hasičský zbor Ovčie

Folklórny súbor Ovčianka

Významné osobnosti obce

Anton Uličný (*1893 - +1919)	pisár na cisárskom dvore
Martin Kollár (*1889 - +1956)	príslušník Československých légii a člen riaditeľstva Slovenskej národnej banky
Martin Ondriáš (*1888 - +1967)	prvý vysvätený kňaz z obce Ovčie
Doc. ThLic. Jozef Don Kočík (*1924 - +2000)	misionár a pedagóg
Andrej Galdun (*1923 - +1996)	kňaz
Phdr. František Godla (*1946)	pedagóg a rómsky aktivista
ICLic. Michal Jenča (*1957)	prodekan, správca farnosti Polomka
Miroslav Jenča (*1965)	slovenský diplomat, poradca generálneho tajomníka OSN
Páter Jozef Humeňanský RCJ (*1963)	provinciál Africkej provincie rogačionistov, predtým misionár pôsobiaci 18 rokov vo Rwande

Zdroj: PHSR obce Ovčie na roky 2020 - 2025

Technická infraštruktúra a doprava

Zásobovanie pitnou vodou

Obec má vybudovaný vodovod, ktorý nie je klasifikovaný ako verejný vodovod.

Kanalizácia a ČOV

Kanalizácia v obci nie je dokončená (chýba 46%). Odpadové vody sú v obci individuálne odvádzané do žump. Dažďové vody z intravilánu obce sú odvádzané priekopami.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Ovčie je elektrifikovaná, v obci sa nachádzajú 3 trafostanice. Elektrina je privádzaná vzdušným vedením vysokého napätia. Elektrické vedenie je po betónových stĺpoch. Domácnosti sú individuálne zmluvne viazané rôznymi dodávateľmi elektrickej energie, ktoré

sú na trhu. Elektrickú energiu pre obecný úrad dodáva spoločnosť Východoslovenská distribučná, a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice.

Zásobovanie plynom

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť je vykurovaná pecami. Obec Ovčie je plynofikovaná – v roku 1985 sa začala plynofikácia v ovci, ktorá bola dokončená v roku 1987. Obecný úrad využíva zemný plyn. Obyvatelia využívajú prevažne zemný plyn a drevo. Zdroje a zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými je elektrická energia a zemný plyn.

Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Obec Ovčie telekomunikačne prislúcha do UTO Prešov. Telefónni účastníci sú napojení prostredníctvom miestnej siete. Miestna telefónna sieť je riešená káblovým nadzemným vedením. Rozvod miestneho rozhlasu je prevedený na samostatných oceľových stĺpoch a časť na betónových stĺpoch elektrického vedenia. Ústredňa rozhlasu je situovaná v kancelárii obecného úradu. Prijem televízneho a rozhlasového signálu v obci je zabezpečený individuálne prostredníctvom antén.

Doprava

Obcou Ovčie prechádza cesta III. triedy č. III/3423, ktorá je v Správe a údržbe ciest Prešovského samosprávneho kraja.

V obci sa nachádzajú aj miestne komunikácie, v rozsahu cca 4000 m. V prevažnej miere obcou jazdia osobné automobily, ktoré využívajú rodiny aj jednotlivci na prepravu do práce a školy do mesta Prešov.

Obcou neprechádza žiadna železnica. Najbližšia železnica je v Richnave.

Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci:

- Predajňa potravín a zmiešaného tovaru – COOP Jednota Prešov, spotrebné družstvo
- Predajňa potravín – Poľnohospodárske družstvo Branisko v Širokom
- Kaviareň – Pohostinstvo u Kráľa, Richard Jenča Bednarik, Ovčie 76

V obci nie sú poskytovatelia poľnohospodárskej výroby a chovu dobytku.

Zdroj: Výročná správa obce Ovčie za rok 2024

Vzdelávanie a školstvo

V obci Ovčie sa nachádza materská škola, ktorú navštevujú deti od 3 do 6 rokov. Tá im zabezpečuje predškolské vzdelávanie, šport, pobyt na zdravom vzduchu a vychádzky do prírody.

V obci sa nachádza základná škola. ZŠ Ovčie je neplno organizovaná základná škola bez právnej subjektivity s ročníkmi 1- 4. Jej zriaďovateľom je Obec Ovčie. Škola poskytuje základné vzdelanie v súlade s platnými učebnými osnovami pre 1.stupeň ZŠ, pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium na 2.stupni ZŠ, zabezpečuje záujmovú činnosť v čase mimo vyučovania v záujmových útvaroch. Počet žiakov sa pohybuje cca 25.

Budova je účelovo zriadená pre ročníky 1 - 4, s počtom tried 2, dimenzovaná do 40 žiakov. Škola je zateplená, splynofikovaná, bez telocvične, s vybudovanou ľadovou plochou, na ktorej treba dokončiť povrchové úpravy a zastrešenie. Škola nemá školskú jedáleň. Tá sa nachádza v Materskej škole v Ovčí spojenej s budovou školy. K dispozícii má samostatnú počítačovú miestnosť, knižnicu, šatne a ďalšie priestory v areáli školy (pozemok, dvor). Vyučovacím jazykom je slovenčina.

Počas hlavných prestávok sú žiaci v triede, majú voľnosť, môžu sa hrať vlastné hry a nemusia sa povinne prechádzať po chodbách. Prístup pedagógov je k žiakom priateľský.

Školu navštevujú žiaci 1. stupňa vo veku od 6 do 10 rokov zo školského obvodu obce Ovčie. Vo výchove a vzdelávaní pokračujú na Základnej škole v Hrabkove vzdialenej od obce Ovčie cca 3 km. Približne 95 % žiakov pochádza z šarišského prostredia so silnými šarišskými zvykmi a tradíciami. V bežnej reči používajú žiaci šarišské nárečie.

Škola má dlhoročné skúsenosti s prácou s deťmi so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami (ďalej ŠVVP). Všetkým integrovaným žiakom je venovaná zvýšená pozornosť pri vyučovaní, majú vypracovaný individuálny vzdelávací program, sú zaradení do bežných tried. Učitelia sa zaoberajú problematikou porúch výchovy a vzdelávania, absolvujú rôzne semináre a školenia.

Škola vyhľadáva a rozvíja talent a mimoriadne nadanie žiakov. Talentovaným žiakom dávame príležitosť zúčastniť sa na rôznych olympiádach, súťažiach a podujatiach, učitelia pre nich pripravujú a zadávajú školské práce odpovedajúce ich zručnostiam a schopnostiam nielen na vyučovaní, ale aj v mimo vyučovacom čase, najmä v rámci záujmových útvarov.

Zdroj: <https://www.ovcie.sk/samosprava/zakladna-skola-ovcie>

Tabuľka 11 Prehľad počtu detí v MŠ v obci Ovčie

Školské zariadenie	Počet žiakov / detí – spolu				
	Rok 2024	Rok 2023	Rok 2022	Rok 2021	Rok 2020
Materská škola	20	23	21	24	24

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 12 Prehľad počtu detí v ZŠ v obci Ovčie

Školské zariadenie	Počet žiakov / detí – spolu				
	Rok 2024	Rok 2023	Rok 2022	Rok 2021	Rok 2020
Základná škola 1-4 roč.	28	28	34	34	32

Zdroj: ŠÚ SR

Zdravotníctvo a sociálna oblasť

Nakoľko sa v obci Ovčie žiadne zdravotnícke zariadenie nenachádza, za zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšia ambulancia praktického lekára pre dospelých a lekáreň, najbližšia stomatologická ambulancia, najbližšia ambulancia praktického lekára pre deti a dorast a ambulancia ženského lekára ako aj niektoré ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú v obci Široké a Chminianská Nová Ves.

Čo sa týka sociálnej starostlivosti, najbližšie zariadenie sa nachádza v Chminianskej Novej Vsi. Obec Ovčie zabezpečuje: Pomoc starším osamelým občanom pri umiestnení do DSS, Hmotná núdza v MŠ, ZŠ.

Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia

Ľudské zdroje

Ľudské zdroje sú základným predpokladom pre zabezpečenie prosperity každého územia.

Tabuľka 13 Údaje o obyvateľoch obce Ovčie SODB 2021

Údaje o obyvateľoch			
Počet obyvateľov spolu:	muži:	ženy:	
661	337	324	
Hustota obyvateľstva (ob./km²):	Štátni občania:	Cudzinci:	
209,05	660	1	
Veková štruktúra			
0 – 14-roční:	15 – 64-roční:	65 a viac roční:	Priemerný vek (roky):
109	463	89	39,12
Vzdelanie			
základné:	stredoškolské:	vysokoškolské:	Ekonomicky aktívni:
88	389	81	343
Najpočetnejšie náboženské vyznania			
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke):	bez náboženského vyznania:	Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke):	
616	16	3	
Rodinný stav			
slobodný, slobodná:	ženatý, vydatá:	rozvedený, rozvedená:	vdovec, vdova:
282	315	17	47

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0417525031>

Tabuľka 14 Údaje o domoch v obci Ovčie SOBD2021

Údaje o domoch			
Domy:			
195			
Rodinné domy:		Bytové domy:	
191		1	
Domy vo vlastníctve fyzickej osoby:			
169			
Domy s vodovodnou prípojkou v dome z verejnej siete:	Domy s plynovou prípojkou:	Domy s prípojkou na kanalizačnú sieť:	Obnovené domy:
6	179	0	125

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0417525031>

Tabuľka 15 Údaje o bytoch v obci Ovčie SOBD2021

Údaje o bytoch		
Byty:		
205		
Byty v rodinných domoch:	Byty v bytových domoch:	
191	11	
Obecné byty:		
11		
Priemerná podlahová plocha bytu (m ²):	Byty s vodovodom zo spoločného zdroja:	Byty vykurované plynom:
110,35	4	185

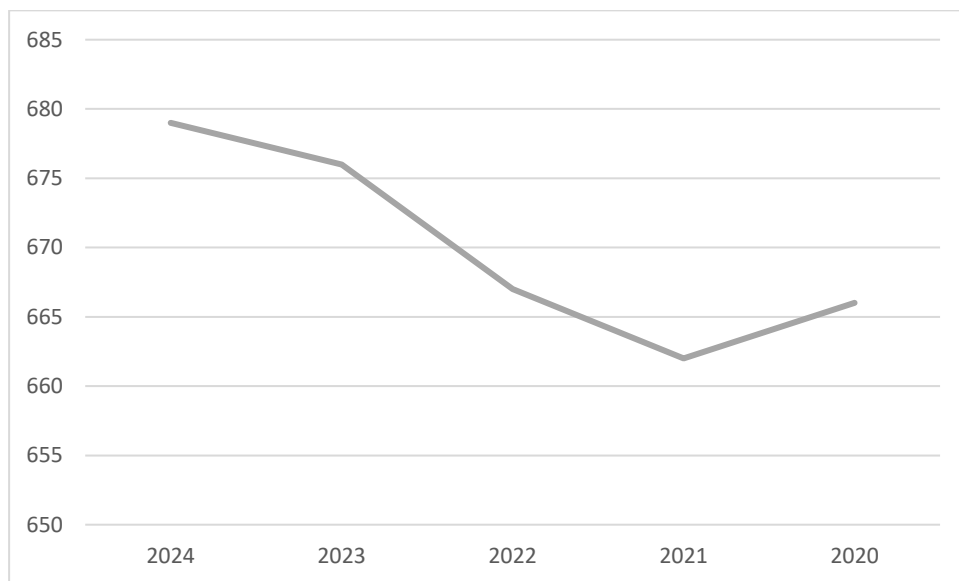
Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0417525031>

Tabuľka 16 Vývoj počtu obyvateľov v obci Ovčie od roku 2020-2024

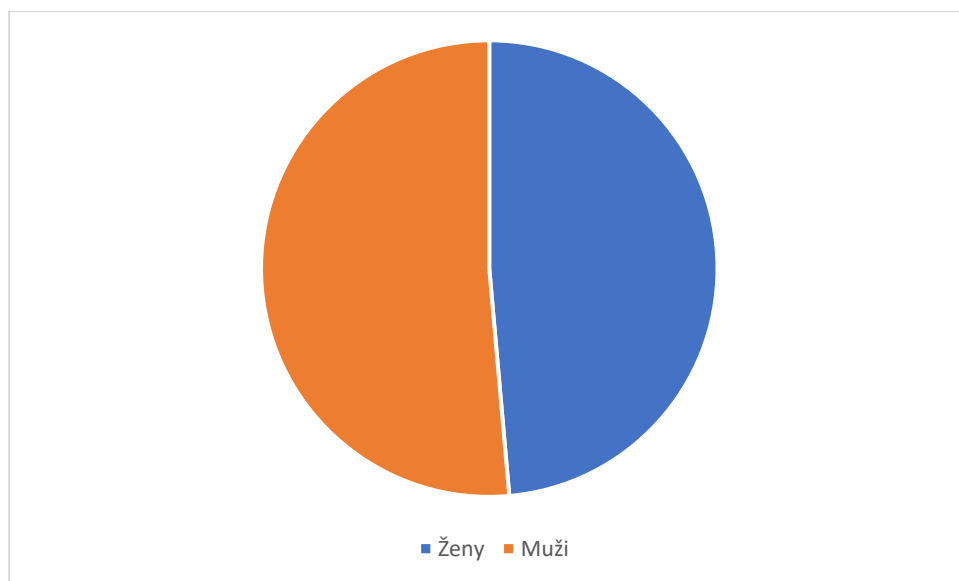
Rok	Ženy	Muži	Počet obyvateľov spolu
2024	330	349	679
2023	330	346	676
2022	325	342	667
2021	325	337	662
2020	328	338	666

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2020 - 2024 v obci Ovčie



Graf 2 Počet obyvateľov podľa pohlavia v roku 2024 v obci Ovčie



Tabuľka 17 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci od roku 2020-2024

Názov ukazovateľa	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Počet narodených spolu:	11	6	13	7	10
Počet zomretých spolu:	8	11	12	2	2
Prirodzený prírastok/úbytok	3	-5	1	5	8

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 18 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2020-2024

Názov ukazovateľa	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Počet prisťahovaných spolu:	16	7	13	9	8
Počet odsťahovaných spolu:	10	8	9	5	13
Migračné saldo spolu:	-2	6	4	4	-5
Celkový prírastok	1	1	5	9	3

Zdroj: ŠÚ SR

V obci Ovčie bol priaznivý demografický vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2020-2023, nakoľko boli celkovo prírastky obyvateľov.

Analýza príčin a dôsledkov

Cieľom analýzy príčin a dôsledkov je:

- identifikovať problémy,
- nájsť ich príčiny a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú.

V obci Ovčie sú identifikované 3 základné problémy:

1. *Nedostatočný stav miestnych komunikácií*
2. *Nedostatočná športová infraštruktúra*
3. *Nedostatočná environmentálna infraštruktúra*

V nasledujúcom strome problémov je možné vidieť schému jednotlivých problémov, ich súvislostí a dôsledkov.

1. *Nedostatočný stav miestnych komunikácií:*

Problém je spôsobený 3 hlavnými príčinami - frekvencovanosť dopravy, klimatické podmienky a chýbajúce finančné prostriedky.

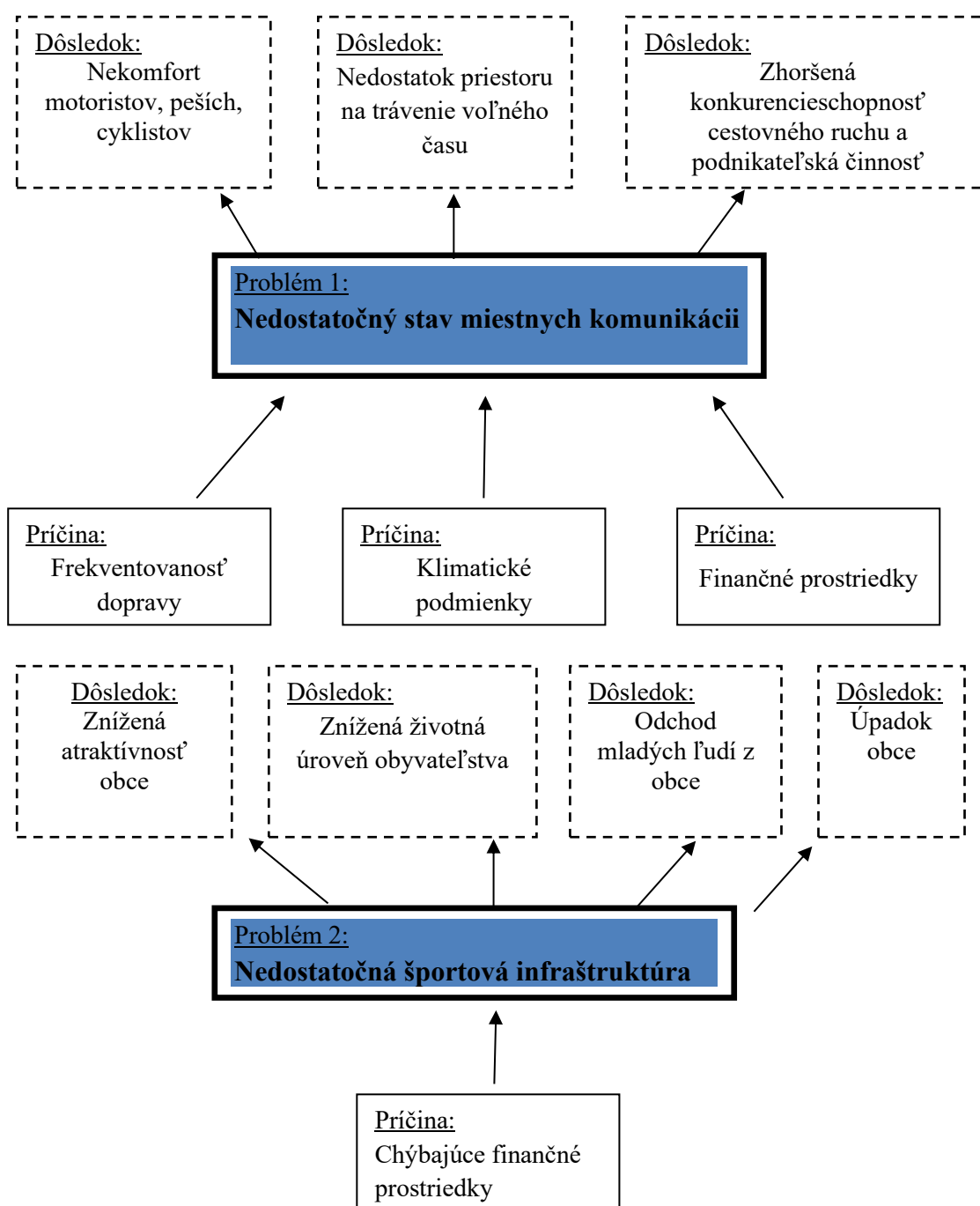
2. Nedostatočná športová infraštruktúra:

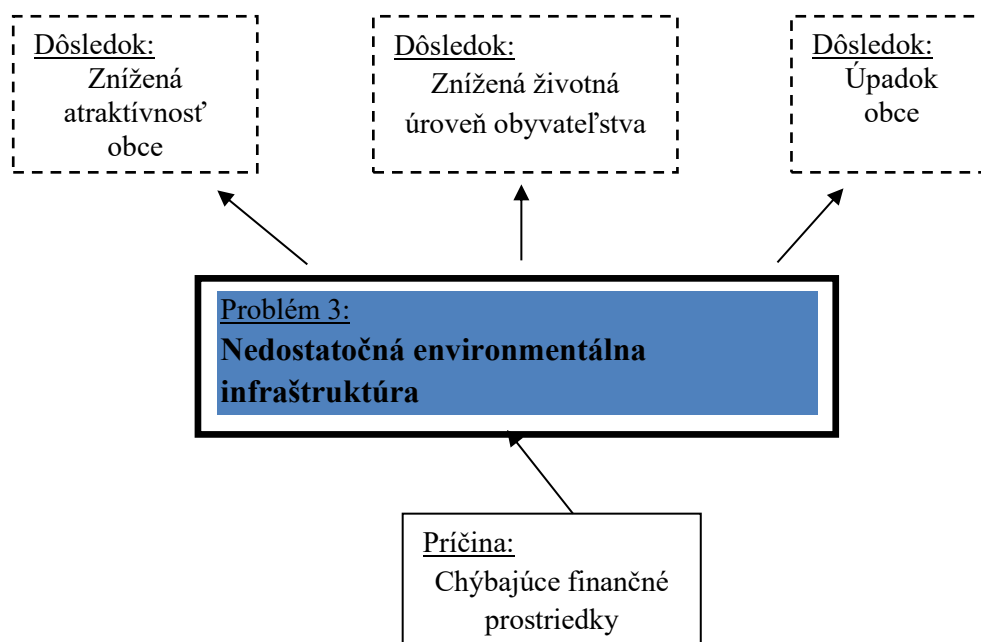
Problém spôsobuje 1 príčina - nedostatok finančných prostriedkov. Tieto faktory zapríčiňujú, že v obci nie je multifunkčné ihrisko.

3. Nedostatočná environmentálna infraštruktúra:

Problém spôsobujú 1 hlavná príčina - chýbajúce finančné prostriedky. Nie je dobudovaná kanalizácia a je potrebná regulácia potoka . Vybudovaním environmentálnej infraštruktúry sa zvýši celková životná úroveň obyvateľstva a zabráni sa odchodu mladých ľudí z obce.

Obrázok 6 Schéma stromu problémov





Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárenie obce

Obec Ovčie pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení neskorších zákonov a má mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce. Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Príjmy rozpočtu obce sú:

- výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a je rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- podieľy na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,

- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj:

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) návratné zdroje financovania,
- d) združené prostriedky.

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na úhradu výnosov z nich,
- i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie PO, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Obec môže poskytovať dotácie inej obci alebo VÚC, ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, alebo ak ide o poskytnutie pomoci pri likvidácii následkov živelnnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území.

Celková výška výnosov k 31.12.2024 bola vykázaná vo výške 585 517,78 €, čo predstavuje nárast výnosov vo výške

4 252,85€ oproti roku 2023, keď bola celková výška výnosov vykázaná vo výške 581 264,93 €.

Nárast výnosov nastal pri oprave minulých rokov zaúčtovaním dotácie HZ do výnosov z roku 2020, uvedený stav spôsobil

vyššie výnosy vo výkazoch účtovnej uzávierky.

Najväčší podiel na výnosoch tvorili výnosy:

- podielové dane vo výške 283 100,94 €
- daň z nehnuteľnosti vo výške / pozemky 3 481,25 stavby 1 382,40 = 4 863,65 €
- poplatok za psa vo výške 340,-€
- poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vo výške 14 761,58 €
- ostatné výnosy 1 752,30 €
- výnosy z bežných transferov zo ŠR, subjektov verejnej správy vo výške 203 255,18 € (účet 693)
- výnosy z kapitálových transferov zo ŠR, subjektov verejnej správy o výške 31 254,96 € (účet 694)
- výnosy od ost. subjektov 4 000,- € (účet 697)
- tržby z predaja služieb 14 567,15 €
- ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti 27 189,85 € (účet 648) z toho nájom KD 4 320,-
nájom v byt. dome 16 223,16,
dobropis 4 936,19, ostatné 1 710,50€
- ostatné pokuty 432,-€

Celková výška nákladov k 31.12.2024 bola vykázaná vo výške 562 967,28 €, čo predstavuje nárast nákladov oproti roku

2023, keď bola celková výška nákladov vykázaná vo výške 523 336,94 €.

Nárast nákladov bol spôsobený nárastom cien energií ,služieb a tovarov.

Najväčší podiel na nákladoch tvorili náklady:

- spotreba materiálu vo výške 57 826,36 €
- náklady za energie vo výške 18 517,24€,
- mzdové náklady vo výške 222 741,21 € (účet 521)
- sociálne náklady vo výške 78 572,19 € (účet 524)

- ostatné sociálne náklady vo výške 7 341,57 € (účet 525)
- zákonné sociálne náklady 5 919,90 € (účet 527)
- služby vo výške 81 882,52 € (účet 511,512,513,518)
- odpisy vo výške 68 088,00 € (účet 551)
- náklady na transfery subjektom mimo verejnej správy vo výške 12 786,08 € (účet 586)
- ostatné finančné náklady vo výške 2 451,48 € (účet 562, 568)
- ostatné náklady na prevádzkovú činnosť 6 840,73 € (účet 548)

Zdroj: Poznámky individuálnej účtovnej závierky obce Ovčie zostavenej k 31.12.2024

Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej implementácia do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (pre Slovenskú republiku išlo o roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom. Od programovacieho obdobia 2007-2013 sa stratégia regionálnej politiky zmenila, keďže sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencie schopné a majú najväčší potenciál rozvoja. Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia. Na územie Slovenskej republiky tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu. Dôležitým impulzom pre oblasť Prešovského samosprávneho kraja, okresu Prešov by určite bola podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k uvedenej oblasti. Vzhľadom na predošlé skúsenosti však konštatujeme, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií do najrozvinutejších regiónov Slovenska. Uvedená politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makro polohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.) prispievajú k nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity.

Jednou z možností získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne fondy a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne fondy a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z európskych a štrukturálnych fondom hlavným zdrojom financií, bez ktorého samosprávy nemôžu realizovať svoje investičné projekty.

Slovensko mohlo čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (v skratke "EŠIF") prostredníctvom operačných programov do konca roka 2023 a v prípade PRV do konca roka 2025 z týchto OP:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie(OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)
- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2025

Jednotlivé členské štáty EÚ majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva. Východiská pre realizáciu integrovaného prístupu v SR zakotvuje Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, uzatvorená s Európskou komisiou a je základným strategickým dokumentom vypracovaný Slovenskou republikou za účasti partnerov, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia na účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov Európskej únie. Je základom pre čerpanie fondov Európskej únie na území Slovenskej republiky. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti :

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

V programovom období 2021-2027 je čerpanie prostredníctvom Programu Slovensko. Najväčšia časť investícií bude smerovať na zelené a klimatické ciele, vrátane zvýšenia energetickej bezpečnosti Slovenska. Dôležitá časť zdrojov bude ďalej smerovať na vedu,

výskum, podporu inovácií, keďže len inovácie zabezpečia kvalitnejšie pracovné miesta a lepšie platy pre ľudí na Slovensku. Druhý najvyšší objem investícií pôjde do sociálnej oblasti a na vzdelávanie, ktoré je kľúčom k úspechu Slovenska.

Zdroj: www.mirri.gov.sk

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je dôležité vedieť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Cieľom STEEP analýzy je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Faktory, ktoré sa posudzujú v jednotlivých oblastiach môžu byť nasledujúce:

Tabuľka 19 STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie-starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Dopad ŽP-vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania-aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štandardy na politickej scéne domáce a štrukturálna politika Európskej únie	Organizačná kultúra, zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Bola vypracovaná najmä na základe dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)

Cieľom analýzy SWOT je zhodnotenie doterajšieho stavu obce prostredníctvom zhrnutých informácií v analytickej časti. Jedná sa o sumárne zhrnutie silných a slabých stránok obce ako aj možných príležitostí a hrozieb.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Na základe výsledkov SWOT analýzy je možné vytvoriť optimálnu a ideálnu stratégiu pre rozvoj obce.

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožňuje odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

Tabuľka 20 SWOT analýza ekonomickej oblasti

Ekonomická oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
poloha obce blízkosť krajského mesta – Prešov takmer homogénna národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva existencia kultúrneho domu prítomnosť MŠ a ZŠ (1.-4.roč.) multifunkčné športové ihrisko prítomnosť atraktívneho prostredia propagácia obce prostredníctvom internetu a iných komunikačných médií	zlý technický stav miestnych komunikácií (MK), v niektorých častiach je potrebné dobudovať MK absencia zdravotného strediska v obci absencia pošty absencia územného plánu obce
Príležitosti	Ohrozenia
výstavba miestnych komunikácií (MK) rekonštrukcia a odvodnenie miestnych komunikácií (MK) revitalizácia verejných priestranstiev	poškodzovanie miestnych komunikácií znehodnotenie obecného majetku zvyšovanie prevádzkových nákladov nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce

Tabuľka 21 SWOT analýza sociálnej oblasti

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
predpoklady priaznivého migračného vývoja počtu obyvateľstva existencia predškolského zariadenia priamo v obci existencia kultúrneho domu futbalové ihrisko existencia a fungovanie spolkov v obci	nedostatok priestoru na voľnočasové aktivity – chýba multifunkčné ihrisko zlý stav oporného múru MŠ a ZŠ
Príležitosti	Ohrozenia
vybudovanie multifunkčného ihriska (prerobenie ľadovej plochy na multifunkčné ihrisko) rekonštrukcia oporného múru ZŠ a MŠ	zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov

Tabuľka 22 SWOT analýza environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
pokojný a tichý prostredie krásna príroda zdravý ŽP relatívna zachovalosť životného prostredia dostatok priestorov pre budovanie oddychových zón v obci plynifikácia obce zabezpečený odvoz TKO a separovaný zber	chýba kanalizácia zastaralá regulácia miestneho potoka všeobecný nezaujem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin
Príležitosti	Ohrozenia
bezpečné odvádzanie odpadových vôd dobudovaním kanalizácie v obci regulácia miestneho potoka možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátneho rozpočtu znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia	ohrozovanie obce prašnosťou a znečisťovaním ovzdušia vplyvom zveľaďovania technickej a občianskej infraštruktúry ohrozovanie čistoty spodných vôd septikmi nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu poškodenie majetku obce a obyvateľov obce ohrozenie zdravia vytváranie nepovolených, tzv. divokých skládok

Časť B - Strategická časť

Strategická časť programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ovčie na roky 2026-2030 s výhľadom do roku 2035 nadväzuje na analytickú časť, ktorá je založená na komplexnej analýze územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné danosti a špecifiká.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce je nevyhnutné rešpektovať varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Súčasťou strategickkej časti je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ako aj v ďalších čiastkových oblastiach.

Vízia, ciele a priority

Hlavným zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky (ciele) k zvýšeniu záujmu obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

Vízia stratégie územia Slovenska 2030: „Slovensko je krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov“.

Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou, čo vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov pri vyváženom pomere pracovného a rodinného života.

Vízia Prešovského samosprávneho kraja v regionálnom rozvoji: „Vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Prešovského kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja“.

Vízia a cieľ rozvoja obce Ovčie ako prepojenie analytickej fázy strategického plánovania s plánovacou časťou bol na základe predchádzajúcich analýz a spracovaných charakteristík definovaný nasledovne:

Vízia:

„Obec Ovčie bude vyvážené a ohľaduplne využívať svoje historické a prírodné bohatstvo s cieľom jeho ekonomického a ekologického zveľad'ovania. Obec Ovčie je obcou, ktorá vyvážené zabezpečuje podmienky pre harmonický život a komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov.“

Strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Ovčie po ekonomickej, sociálnej a environmentálnej stránke.“

Nasledujúce tri ciele rozvoja vyjadruje hlavné oblasti, v ktorých by sa mala obec v najbližších rokoch rozvíjať a na rozvoj ktorých by sa mala zamerať. Sú prioritami, reprezentujúcimi hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory zo strany obce.

1. Technická infraštruktúra - Ekonomická oblasť
2. Šport - Sociálna oblasť
3. Životné prostredie - Environmentálna oblasť

Tabuľka 23 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - Ekonomická (hospodárska)
Cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci
Opatrenie 1.1 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie a priestranstvá

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce a vedie k zvýšeniu vidieckej ekonomiky.

Tabuľka 24 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna
Cieľ 2: Zabezpečenie priestoru pre zmysluplné trávenie voľného času
Opatrenie 2.1 Rozvoj voľno časových aktivít

Špecifický cieľ 2: Zabezpečenie priestoru pre zmysluplné trávenie voľného času

Zdôvodnenie: Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj migráciou obyvateľstva za lepšími podmienkami. Úlohou tohto cieľa je vybudovať športovú infraštruktúru a zabezpečiť realizáciu športových podujatí so zapojením širokej verejnosti a tak udržať mladú generáciu v obci.

Tabuľka 25 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna
Cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a vybudovanie environmentálnej infraštruktúry
Opatrenie 3.1 Bezpečné odvádzanie odpadových vôd
Opatrenie 3.2 Protipovodňová ochrana

Špecifický cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a vybudovanie environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: S narastajúcou spotrebou vody a s tým spojeným vypúšťaním odpadových vôd je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Dôležité je dbať aj na prevenciu pred povodňami a to reguláciou potoka. Úlohou tohto cieľa je vybudovanie environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

Časť C - Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť. Obsahom sú opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám.

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Konkrétne aktivity a opatrenia, ktoré samospráva plánuje realizovať v strednodobom horizonte sú uvedené v nasledujúcom formulári.

Opatrenia a aktivity

- opatrenia – súhrn aktivít,
- aktivity – napomáhanie realizácie priorít

Tabuľka 26 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Aktivita/Projekt	Prioritná /oblasť	oblasť
Opatrenie 1.1 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie a priestranstvá	1.2.1 Výstavba novej ulice	Ekonomická/ environmentálna	
	1.2.2 Odvodnenie miestnych komunikácií	Ekonomická/ environmentálna	
	1.2.3 Oporný múr MŠ a ZŠ	Ekonomická/sociálna/ environmentálna	
Opatrenie 2.1 Rozvoj voľno časových aktivít	2.1.1 Multifunkčné ihrisko	Sociálna	
Opatrenie 3.1 Bezpečné odvádzanie odpadových vôd	3.1.1 Dobudovanie kanalizácie	Environmentálna	
Opatrenie 3.2 Protipovodňová ochrana	3.2.1 Regulácia miestneho potoka	Environmentálna	

Opis rozvojovej stratégie

(Merateľné ukazovatele, finančný plán programu, časový horizont uskutočnenia, zdroje financovania)

Monitorovanie PHSR obce Ovčie sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu navrhnutého rozvoja obce je schopnosť obce zabezpečiť financovanie aktivít zameraných na dosiahnutie zámeru.

Na finančné zabezpečenie realizácie programu je možné použiť:

- vlastné zdroje z miestnych daní, podielových daní alebo poplatkov
- zdroje štátneho rozpočtu, štátnych fondov a Prešovského samosprávneho kraja
- prostriedky z fondov Európskej únie
- bankové úvery
- príspevky od fyzických osôb
- dary a pod.

Jednotlivé priority je potrebné realizovať podľa množstva disponibilných zdrojov a v závislosti od náročnosti dosiahnutého efektu a finančnej nákladovosti jednotlivých realizovaných opatrení.

Výška finančných prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít je stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov na ich realizáciu. Taktiež je definované, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať (obecný rozpočet, štátny rozpočet, prostriedky Európskej únie atď.), kto by mal byť žiadateľ a následne sa určili aj predpokladané časové horizonty uskutočnenia.

Tabuľka 27 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Aktivita/Projekt	Výsledok	dopad/ukazovateľ
1.2.1 Výstavba novej ulice	prepis pozemku na obec, príprava podkladu a uloženie asfaltu s rigolom	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
1.2.2 Odvodnenie miestnych komunikácií	umiestnenie odvodnenia do miestnych komunikácií	km rekonštruovaných miestnych komunikácií počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
1.2.3 Oporný múr MŠ a ZŠ	oprava oporného múru pri ZŠ a MŠ Ovčie	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet osôb, ktorí budú mať prospech z projektu
2.1.1 Multifunkčné ihrisko	prerobenie ľadovej plochy na multifunkčné ihrisko	počet prvkov verejnej infraštruktúry počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
3.1.1 Dobudovanie kanalizácie	inštalovanie technológie do existujúcej budovy čističky, dostavba cca 46 % kanalizácie v obci	počet napojených domácností na kanalizáciu, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
3.2.1 Regulácia miestneho potoka	vybratie existujúcej starej regulácie, uloženie panelov	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť D - Realizačná a finančná časť

Realizačná časť sa zameriava na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Akčný plán obce obsahuje predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít, ktoré súvisia s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti ekonomicko-sociálneho rozvoja. Plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Plán obsahuje predpokladané termíny plnenia úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania. Výška nevyhnutných finančných prostriedkov je uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Sumy uvedené v PHSR sú určené odhadom, nakoľko bez spracovania príslušnej projektovej dokumentácie nie je možné určiť presnú sumu kalkulovanú na jednotlivé projekty. Niektoré projekty/aktivity sa budú realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy. Iné budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného a personálneho zabezpečenia.

Zdroje, ktoré sa samospráva pokúsi získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v PHSR sú najmä (ale nie len):

1. bankové úvery
2. rozpočet samosprávneho kraja
3. rozpočet obce (vlastné zdroje)
4. štátne dotácie z účelových fondov (Štátny fond rozvoja bývania, Environmentálny fond...)
5. financovanie z národných projektov (úradu práce, sociálnych vecí a rodiny- AOTP...)
6. európske štrukturálne a investičné fondy
7. účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR
8. neinvestičné fondy, nadácie

9. sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.

Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov. Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa bude opierať nie len o zdroje obce, národné zdroje, zdroje z európskych štrukturálnych a investičných fondov, zdroje VÚC, súkromné, ale aj ďalšie zdroje. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa po vypracovaní projektovej dokumentácie a bude vychádzať okrem iného aj z procesov verejného obstarávania.

Tabuľka 28 Akčný plán obce Ovčie

Aktivita/Projekt	Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
1.2.1 Výstavba novej ulice	2026-2035	100 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
1.2.2 Odvodnenie miestnych komunikácií	2026-2035	30 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
1.2.3 Oporný múr MŠ a ZŠ	2026-2035	50 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
2.1.1 Multifunkčné ihrisko	2026-2035	25 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
3.1.1 Dobudovanie kanalizácie	2026-2035	1 800 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR
3.2.1 Regulácia miestneho potoka	2026-2035	200 000,00	rozpočet obce, EŠIF, ŠR

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR:

Vypracovaním a schválením PHSR plní obec základný princíp regionálnej politiky. Týmto princípom je princíp programovania. Implementácia konkrétnych projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétne osoby, ktoré budú predmetné projekty/aktivity uskutočňovať a preberať za ich realizáciu zodpovednosť. Vzhľadom na nedostatok interných obecných pracovníkov je predpoklad využitia externých odborníkov na zastrešenie konkrétnych projektov a aktivít.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom PHSR na úrovni obce je starosta obce. Starosta zodpovedá za celý systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Administratívne zabezpečenie PHSR je nevyhnutným predpokladom jeho plnenia. Realizácia PHSR si vyžaduje systematickosť vo všetkých postupoch od prípravy až po realizáciu. Zastupiteľstvo každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Systém monitorovania a hodnotenia:

Hlavným cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií a reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Ak bude systém monitorovania a hodnotenia dobre nastavený, týmto dôsledkom môže dôjsť k prípadnej zmene spôsobu realizácie PHSR a podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Monitorovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania PHSR je monitorovacia správa za príslušný rok v rámci implementácie projektov z európskych štrukturálnych fondov.

Tabuľka 29 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2027	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V prípade potreby	Kontrola súladu PHSR s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2027	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na opravu a doplnenie PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2026-2035	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, auditu, pripomienok poslancov

Záver

Tabuľka 30 Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	– <u>Názov:</u> Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ovčie na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035 – <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
Spracovanie	– <u>Forma spracovania:</u> Spracovanie PHSR na základe externého odborného poradenstva.
Schválenie	– <u>Návrh na uznesenie obecného zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo obce Ovčie schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ovčie na roky 2026 – 2030 s výhľadom do roku 2035“

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy PHSR

- Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR
- Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

EŠIF	Európske Štrukturálne a Investičné Fondy
EÚ	Európska Únia
ha	hektár
KD	Kultúrny dom
MK	Miestne komunikácie
MŠ	Materská Škola
OcÚ	Obecný úrad
OP	Operačný Program
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PHSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
SODB	Sčítanie Obyvateľov, Domov a Bytov
ŠR	Štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický Úrad Slovenskej Republiky
VÚC	Vyšší Územný Celok
ZŠ	Základná Škola
ŽP	Životné Prostredie

Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHSR.....	5
Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR.....	5
Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR.....	6
Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Ovčie.....	9
Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Ovčie	9
Tabuľka 6 Spádovosť obce Ovčie	10
Tabuľka 7 Pôdny fond v obci Ovčie v r. 2024	11
Tabuľka 8 Štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd v okrese Prešov	12
Tabuľka 9 Prehľad CHVÚ v okrese Prešov	14
Tabuľka 10 Prehľad CHÚ v okrese Prešov	14
Tabuľka 11 Prehľad počtu detí v MŠ v obci Ovčie.....	21
Tabuľka 12 Prehľad počtu detí v ZŠ v obci Ovčie.....	21
Tabuľka 13 Údaje o obyvateľoch obce Ovčie SODB 2021	22
Tabuľka 14 Údaje o domoch v obci Ovčie SOBD2021	23
Tabuľka 15 Údaje o bytoch v obci Ovčie SOBD2021	23
Tabuľka 16 Vývoj počtu obyvateľov v obci Ovčie od roku 2020-2024	24
Tabuľka 17 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci od roku 2020-2024.....	25
Tabuľka 18 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2020-2024	25
Tabuľka 19 STEEP analýza (analýza externého prostredia).....	33
Tabuľka 20 SWOT analýza ekonomickej oblasti.....	35
Tabuľka 21 SWOT analýza sociálnej oblasti	36
Tabuľka 22 SWOT analýza environmentálnej oblasti	37
Tabuľka 23 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti	39
Tabuľka 24 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti.....	40
Tabuľka 25 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti	40
Tabuľka 26 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí.....	41
Tabuľka 27 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov	43
Tabuľka 28 Akčný plán obce Ovčie.....	45
Tabuľka 29 Plán hodnotenia a monitorovania	47
Tabuľka 30 Schválenie PHSR.....	48
 Graf 1 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2020 - 2024 v obci Ovčie.....	24
Graf 2 Počet obyvateľov podľa pohlavia v roku 2024 v obci Ovčie.....	24
 Obrázok 1 Objekty v obci Ovčie.....	8
Obrázok 2 Poloha obce Ovčie	9
Obrázok 5 Rímskokatolícky kostol sv. Barbory v obci Ovčie	16
Obrázok 6 Erb obce Ovčie Obrázok 7 Vlajka obce Ovčie	17
Obrázok 9 Schéma stromu problémov	26